

[Pürschel.]

lig Votering, som ganske afgjort var meget venligere indstillet over for dette Spørgsmaal end Højesterets officielle Stilling. Jeg har lejlighedsvis hørt Højesteretsdommere, om hvilke jeg tror, at de har stemt for det officielle Standpunkt, udtale, at ved denne og hin Sag kunde virkelig en offentlig Votering have været af Værdi. Og jeg nærer ikke nogen Tvivl om, at vi i Løbet af en meget begrænset Aarrække vil staa over for, at der i Højesteret i Virkeligheden er et Flertal for, at den offentlige Votering skal indføres. Jeg tror nemlig, at dette Standpunkt er saa rigtigt, at det ikke kan undgaas, at det i det lange Løb vil sejre over den meget naturlige Vedhængen ved noget tilvants, som gør sig gældende ved Højesterets Besvarelse af disse Spørgsmaal.

Jeg er i øvrigt enig i de smukke Ord, der blev sagt om Højesteret. Jeg finder, at den danske Højesteret har en overordentlig smuk Stilling baade her i Landet og i andre Lande, der har Adgang til at kunne bedømme Højesterets Stilling. Men dette forhindrer ikke, at man maa erkende, at Højesteretsdomme ikke betyder det, som de kunde komme til at betyde, hvis man indførte en offentlig Votering. Formen, hvorunder dette sker, er mig for saa vidt uendelig ligegyldig. Det, jeg ønsker, er blot dette, at man ud af Højesterets Domme skulde kunne læse alle de modstridende Hensyn, som er kommet frem under Overvejelserne, og se, hvilke af dem der har sejret, og hvorfor de har sejret. Dette giver en Mulighed for en Samvirken mellem Højesteret og Retsvidenskaben og vil give Højesteretsdomme en Værdi som Præjudikater, som de nu savner. De Indvendinger, der kan anføres derimod, har vi talt om saa tit, at det vilde være Gentagelser at tage dem op; derfor skal jeg lade dem ligge.

Jeg gaar dernæst over til Spørgsmaalet om Nævningedomstole. Derom vil jeg gerne have Lov til at gentage, hvad jeg har sagt nogle Gange før. Jeg har faaet Vidnesbyrd om, at jeg dog ikke har talt helt forgyves, privat og uden at jeg har Ret til at nævne det, af Folk, der sidder paa den anden Side i denne Sal.

Jeg tror, at Nævningeinstitutionen overvurderes i meget høj Grad, og hele det fanatiske Forsvar, der til Tider føres for den, er for mig kun et Bevis paa det, som man ser saa ofte, at et Parti, en Bevægelse af en eller anden Art, stræber frem mod et Maal, naar dette Maal, og i samme Øjeblik det er naaet, forlader den heftige Fremdrift Partiet, og saa gripes det af en Konserva-

tisme, som siger: Nu er vi naaet hertil; nu er alt saare godt, og nu ønsker vi ikke mere.

Der er ikke nogen som helst Grund til at antage, at Nævningeinstitutionen i mindre Grad end alle andre menneskelige Institutioner skulde være underkastet Udviklingens Lov. Jeg har sagt det før, men vil gerne tillade mig at gentage det, at jeg forstaa Nævningeinstitutionen, naar man staaer over for et enevældigt Styre, der udnævner Dommere og afskediger dem, naar de afsiger Domme, som ikke passer det, og som følger politiske Formaal i Kraft af den Magt og Indflydelse, det har over Retten. Mistanke for noget saadant er det nuværende Styre jo fuldkommen hævet over, i hvert Fald er Mulighederne ganske anderledes begrænsede i Nutiden, end de er, naar man staaer med et enevældigt Styre. Naar man staaer med en Retspleje under det enevældige Styre, hvor alt er hemmeligt, da forstaaer jeg, at det er et folkeligt Synspunkt at sige: Vi sætter ind i dette, navnlig som en Garanti i de politiske Sager, et Element af Lægmand, som virker hemmeligt, uden at de kan rammes af den enevældige Magt, hvis Veje de maaske krydser. Men i en Retspleje, hvor Offentligheden stadig fremhæves som den store Værdi, som det, man kun tør begrænse med største Forsigtighed, som det har lydt fra alle dem, der hidtil har talt i denne Sag, Ministeren, den socialdemokratiske Ordfører og Venstres Ordfører, og som det vil lyde fra en Række Ordførere efter mig — i den offentlige Retspleje der skubber man pludseligt ind et hemmeligt Element, og dette hemmelige Element opfordrer man til at føle sig hævet over de Love, som man ellers omgærder med saa megen Respekt, netop fordi de er Udtryk for Folkets Vilje, og et Mindretal i denne Institution giver man Retten til at være den afgørende, og alt dette siger man saa er Demokratiets højeste Krav til den danske Retspleje. Ja, det er mig saa uforstaaeligt som noget, at man kan vedblive at klamre sig til dette, men jeg takker Ministeren for den Fordomsfrihed, hvormed han har set paa disse Spørgsmaal, og særlig har jeg jo Grund til at takke for den Imødekommenhed, som Ministeren har vist over for en Tanke, der er fremsat fra min Side med Hensyn til Nævningernes Deltagelse i Straffudmaalingen, som jeg virkelig tillægger Betydning, fordi den afskaffer det Moment, som altid for mig er det teknisk mest angribelige ved Nævningeinstitutionen, det psykologisk urigtige Krav, man stiller til Nævningerne, at de, idet de kender skyldig eller ikke-skyldig, overhovedet ikke maa tænke paa, hvilke Virk-